

Z d ô v o d o v :

Po zákone z dôvodu zmätočnosti podľa § 385, čís. 1a) tr. p. uplatnená zmätočná sťažnosť, poukazujúc na predpisy práva manželského a rodinného o spolužití manželov, ich majetkoprávnom postavení a o právnom význame výbavy a vena a ďalej na predpisy zákona o výchove detí, dovodzuje, že obžalovaný konal bezprávne.

Zmätočná sťažnosť v tejto čiasťke nie je základná.

Ku skutkovej podstate zločinu podľa 330 tr. z. sa vyžaduje, aby vniknutie do bytu sa stalo vedome bezprávne; nakoľko podstata úmyslu sa prejavuje vlastne vo v e d o m í bezprávnosti, nie je za čin trestnoprávne zodpovedný ten, kto zo závažného dôvodu, — bárs mylne — mohol predpokladať, že mu prislúcha právo vniknúť do bytu.

Podľa zistenia nižších súdov manželka obžalovaného, manželstvo ktorej s obžalovaným nebolo rozlúčené, v neprítomnosti a bez vedomia obžalovaného opustila spoločný byt, ktorý obývala v spoločnej domácnosti s obžalovaným a s dvoma nedospelými deťmi, a odišla do bytu svojej matky vdovy M., kde odviedla deti a kde dala tiež odniesť nábytok a iné hnutelnosti z bytu obžalovaného.

Obžalovaný do bytu, kde bola jeho manželka, a kam boly deti a hnutelnosti z jeho bytu bez jeho vedomia a v jeho neprítomnosti odnesené, vnikol násilím za asistencie mestských policajných strážnikov.

Nakoľko manželstvo obžalovaného nebolo rozlúčené a obžalovaný s manželkou a so svojimi deťmi žil v spoločnej domácnosti a zrušenie tejto spoločnej domácnosti a vysťahovanie zo spoločného bytu sa stalo jednostranne so strany jeho manželky v jeho neprítomnosti a bez jeho vedomia, mohol sa obžalovaný domnievať, že nemusí súhlasiť s týmto svojmocným činom svojej manželky a že má právo späť priniesť do svojho bytu veci, na ktoré si činí nároky, a priviesť ta svoje nedospelé deti, ktoré chcel mať u seba a ktoré mu súdom neboly odňaté.

Za tohoto stavu veci mohol sa obžalovaný — bárs mylne — domnievať, že má právo vniknúť aj do bytu svojej svokry a manželky, aby si odviedol svoje nedospelé deti a odniesol svoje veci. Že obžalovaný konal v tom domnení, že má k činu právo, plynie aj z toho, že previedol svoj čin za asistencie mestských policajných strážnikov. Neľze preto uznať, že si bol obžalovaný vedomý bezprávnosti svojho činu a že tedy konal zo zlého úmyslu.

Čís. 5957.

Právem po rozumu § 197 tr. zák. jest i právo vymáhajícího věřitele, vésti podle svého exekučního titulu bez odkladu a nerušeně exekuci proti povinnému, a s ním se sbíhající výsostné právo státu na nerušený výkon spravedlnosti při provádění exekuce.

Jde o zločin podvodu podle §§ 197, 199 d) tr. zák., zfalšoval-li pachatel stvrzenku šekového vplatního listku poštovní spořitelny a předložil-li ji soudnímu vykonavateli jako potvrzení o zaplacení celé vymá-

hané pohledávky v úmyslu, uvést tak státní orgány v omyl, tím je ovlivniti v jejich úředním postupu a přiměti je k tomu, aby učinili úřední opatření (zrušení exekuce), které by jinak byli neučinili.

(Rozh. ze dne 7. září 1937, Zm II 219/37.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl zmateční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu, jímž byl obžalovaný uznán vinným přestupkem maření exekuce podle § 1 zákona č. 78/1883 ř. z., zrušil napadený rozsudek jako zmatečný a uznal právem, že obžalovaný je vinen zločinem podvodu podle §§ 197, 199 d) tr. z., jehož se dopustil tím, že začátkem února 1936 v B., přepsav na stvrzence šekového vplatního lístku poštovní spořitelny částku 18.80 Kč na 318 Kč 80 h a předloživ ji soudnímu vykonavateli, zfalšoval tak veřejnou listinu v tom úmyslu, aby utrpěli škodu jednak vymáhající věřitel okresní nemocenská pojišťovna v U. ve svém právu na neprodlený a nerušený výkon exekuce jí proti obžalovanému povolené, jednak stát na svém právu na správný a nerušený výkon spravedlnosti.

Z d ů v o d ů :

Zmateční stížnosti státního zastupitelství, uplatňující důvod zmatečnosti podle § 281, čís. 10 tr. ř. a domáhající se podřadění zjištěného jednání obžalovaného pod ustanovení §§ 197 a 199 d) tr. z., nelze upříti oprávnění.

Nalézací soud zjistil, že okresní nemocenská pojišťovna v U. vedla u okresního soudu proti M., obchodníku s dřevem v B., exekuci zabavením, uschováním a prodejem svršků pro pohledávku 300 Kč 80 h s přísl., že u povinné strany byly zabaveny svršky, které měly býti v únoru 1936 (podle exekučních spisů dne 12. února) prodány v soudní dražebně, že obžalovaný, účetní povinné strany, zaslal vymáhající straně dne 8. února 1936 šekovým vplatním lístkem částku 18 Kč 80 h, leč stvrzenku zfalšoval tak, že zněla na částku 318 Kč 80 h, a předložil ji pak soudnímu vykonavateli, v důsledku čehož tento upustil od výkonu dražby a okresní soud exekuci zrušil, a že vymáhaná pohledávka i s úroky a útratami byla později (dne 10. dubna 1936) povinnou stranou zaplácena. Nalézací soud uvěřil obžalovanému, že mu šlo pouze o to, aby zadržel výkon dražby, a neshledal proto, že obžalovaný jednal v úmyslu poškoditi vymáhající stranu o vymáhanou pohledávku, pokud se týče o rozdíl mezi částkou 18 Kč a 80 h a 318 Kč 80 h a uznal obžalovaného vinným toliko přestupkem podle § 1 zák. o mař. exek., který prý spáchal tím, že si za exekuce v úmyslu, aby zcela nebo zčásti zmařil uspokojení vymáhající strany, vymyslel zaplacení vymáhané pohledávky.

Než tato subsumpce je právně úplně pochybená, a to již z toho důvodu, že obžalovaný jako pouhý účetní povinné strany nemůže vůbec přicházeti v úvahu jako přímý pachatel trestného činu podle § 1 zák. o mař. exek. a soud nezjistil, že obžalovaný jednal v dorozumění s povinnou stranou, ve kterémžto případě by mohl přicházeti v úvahu jako

spoluvinník ve smyslu § 5 tr. z. Za těchto okolností mohl nalézací soud ze svého právního stanoviska — jak bude dovozeno, ovšem pochybeného — skutek obžalovaného podřaditi toliko pod ustanovení § 320 f) tr. zák.

Leč zmateční stížnost právem namítá, že nalézací soud měl, vyloučiv, že obžalovaný jednal v úmyslu vymáhající stranu poškoditi na majetku, kterýžto výrok zmateční stížnost nenapadá, zkoumati, zda se úmysl obžalovaného nenesl k tomu, poškoditi vymáhající stranu na jejím ideálním právu na nerušený výkon exekuce, to je provedení dražby a tím uspokojení vymáhané pohledávky, a mimo to stát na jeho právu na řádný a nerušený výkon spravedlnosti, to je dopomoci vymáhající straně k uspokojení její vykonatelné pohledávky. Předmětem obžaloby byl čin obžalovaného, záležející ve zfalšování stvrzenky poštovní spořitelny a v jejím předložení soudnímu vykonavateli. Podstatnými známkami skutkové podstaty zažalovaného trestného činu, zločinu podle §§ 197, 199 d) tr. z., jsou zfalšování veřejné listiny a její použití k oklamání jiného v úmyslu způsobiti někomu škodu buď na majetku nebo jiných právech. Kdo byl padělanou listinou oklamán, komu měla býti způsobena škoda, zda osobě fysické nebo právnické, najmě státu, a zda šlo o škodu na majetku či na jiných právech, jsou okolnosti, které nic nemění na totožnosti žalobního činu. Bylo proto na nalézacím soudu, aby po rozumu §§ 262, 267 tr. ř. posoudil stíhaný skutek ve všech naznačených směrech, najmě ve směrech zmateční stížností státního zastupitelství vyčtených.

Předmětem ochrany podle ustanovení trestního zákona o podvodu jsou i práva nehmotná, jak jasně plyne ze znění § 197 tr. z. («na svém majetku nebo na j i n ý c h právech»). Subjektivním právem po rozumu § 197 tr. z. je nepochybně i právo vymáhajícího věřitele, aby na základě exekučního titulu mu příslušejícího vedl a mohl vésti proti povinné straně exekuci bez odkladu a nerušeně, zvláště když oddálení výkonu exekuce může po případě míti v zápětí i citelnou újmu hmotného rázu.

Je-li pak úkolem státu, aby při konání spravedlnosti dopomohl vymáhajícímu věřiteli k uplatnění a k prosazení jeho exekučního titulu a k uspokojení jeho pohledávky, je nasnadě, že se tu zmíněné právo věřitelovo sbíhá s výsostným právem státu. Jde tu o úsek z důležitého práva státu na nerušený výkon spravedlnosti; jeť exekuce konkrétním opatřením, jímž stát — byť i k návrhu a v zájmu soukromé strany — zjednává průchod právu.

Je sice pravda, že za předmět podvodného poškození nelze uznati pouhé právo státu na dohled, ale o to nejde, kde úmysl pachatelův směřuje k poškození samého účelu, jež má státní dohled na mysli. Je tomu tak, jestliže pachatel jednal v úmyslu nejen uvésti obsahem padělané nebo zfalšované veřejné listiny státní orgány v omyl, nýbrž takto vzbuzeným omylem ovlivniti státní orgány v jejich úředním postupu a přiměti je k tomu, aby učinily úřední opatření, které by — nebýti pachatelem v nich vzbuzeného omylu o pravém stavu věci — nikdy nebyly učinily (Lammasch-Rittler 310, víd. sb. č. 623, 1517).

V souzeném případě vyplývá z rozsudkových zjištění, že úmysl obžalovaného směřoval k tomu, aby exekuce byla nejen zadržena, nýbrž dokonce zrušena, ačkoli skutečnému stavu věci, zákonným ustanovením a proto i subjektivnímu právu vymáhajícího věřitele odpovídalo jen nerušené a bezodkladné pokračování v exekučním řízení, čehož si byl obžalovaný podle obsahu rozsudkových zjištění zřejmě vědom.

Nesl-li se takto úmysl obžalovaného k tomu, aby předložením zfalšované stvrzenky poštovní spořitelny (která je veřejnou listinou i v části vyplněné stranou — rozhodnutí č. 3123 Sb. n. s.) soudnímu vykonavateli byl v tomto a v exekučním soudě vzburzen omyl v tom směru, že povinná strana zaplatila celou vymáhanou pohledávku a tím vykonavatel a soud přiměni k tomu, aby učinili úřední opatření, která by jinak při znalosti správného stavu věci nebyli nikdy učinili, jde bez pochyby o úmysl poškozovací ve smyslu §§ 197, 199 d) tr. z., namířený jednak proti právu vymáhajícího věřitele na nerušený a neprodlený výkon exekuce a nanejvýš na provedení dražby v určitou dobu soudem již ustanovenou, jednak proti výsostnému právu státu na správný a nerušený výkon spravedlnosti. Že zde byla možnost způsobení škody na těchto právech, je zřejmo, neboť škoda ta dokonce — což se ani nevyžaduje — skutečně nastala, pokud se obžalovanému podařilo, aby listivým prostředkem — zfalšováním veřejné listiny — způsobil průběh exekučního řízení odporující právu vymáhajícího věřitele a požadavkům spravedlnosti (viz i rozhodnutí č. 3727, 4199 víd. sb.).

Nalézací soud tudíž nesprávným výkladem zákona uvažoval o skutku, na němž se rozsudek zakládá, podle zákona trestního, který se k němu nevztahuje a vztahovati ani nemůže (§ 1 zák. o mař. exek.) a v důsledku toho jej nepodřadil pod zákonné ustanovení §§ 197, 199 d) tr. z., jehož skutkovou podstatu čin ten vpravdě naplňuje po stránce objektivní i subjektivní. Odůvodněné zmatečné stížnosti bylo proto vyhověti.

Čís. 5958.

Pri aberratio ictus je obžalovaný zodpovedný za výsledok nehľadiac na to, že jeho útok zasiahol inú osobu, než proti ktorej bol namierený, pretože právny statok, proti ktorému obžalovaný útočil, a právny statok, ktorý bol útokom zasiahnutý, sú s hľadiska trestného zákona rovnocenné.

(Rozh. zo dňa 7. septembra 1937, Zm III 386/37.)

N a j v y š š í s ú d v trestnej veci proti A. pre zločin ťažkého poškodenia na tele zamietol zmätočnú sťažnosť obžalovaného.

Z d ô v o d o v :

Zmätočná sťažnosť uplatnená na základe § 385, čís. 1 b) tr. p. domáha sa kvalifikácie činu podľa § 310 tr. z. — zrejme podľa § 310, odst. 1 tr. z. — a namieta, že podmienkou skutkovej podstaty činu podľa